

Vänbladet

BOTANISKAS VÄNNERS INFORMATIONSBLAD Nr 1 FEBRUARI 2016

Foto: Claes Grill

Kära medlemmar,

Så kan vi då se fram emot ljusare tider och våren! Men inte känns det som våren är i antågande när även vi på västkusten kan se ut över ett tjockt snötäckt landskap. Visst är det vackert! De snödroppar, som stack upp vid jultid får allt vänta ett tag med att slå ut. Botaniska trädgården och inte minst Änggårdsbergen är verkligen värda en promenad. Så vackert och hälsosamt! Sen får vi inte glömma växthusen! Den unika samlingen av kuddvivor och inte minst Sveriges största samling av tropiska orkidéer.

Detta år ser mycket spännande ut för vår Botaniska trädgård och för hela Göteborgsområdet med satsningen "Gothenburg Green World 2016". Botaniska trädgården i samarbete med Gunnebo, Trädgårdsföreningen, Liseberg och Göteborgs Stad genomför ett år av temautställningar, botaniska höjdpunkter och grön stadsutveckling. Den officiella invigningen sker i Botaniska

trädgården 27 februari när dörarna slås upp för den exklusiva samling av lök- och knölväxter som anses som en av världens främsta.

Föreningens medlemmar får också förmånen att ta del av denna begivenhet dagen innan, d.v.s. den 26 februari. Se den separata inbjudan till vännerna från Botaniska trädgården och hur man anmäler sig för att få delta. Antal deltagare är begränsat.

Under detta spännande botaniska år har vi en unik möjlighet att tillsammans arbeta för att få fler medlemmar i vår förening! Det medsända Årsprogrammet erbjuder ett stort antal aktiviteter som passar både gammal och ung. Med er medlemmar och inte minst våra fantastiska volontärers hjälp kan vi få fler att upptäcka Botaniskas underbara trädgård och därmed kanske stötta verksamheten genom medlemskap i Botaniskas vänförening! Vi vill bl.a. närvara med "Parkvärdar", som fått särskild utbildning och som bär en speciellt framtagen

jacka/väst. Volontärer, som skulle vilja bli parkvärdar och bidra på detta sätt får gärna höra av sig snarast per mail till Margaretha Dahlström, mg.dahlstrom@comhem.se.

Vill här också passa på och tacka alla, som utöver att betala årsavgiften sänt en extra gåva. Mycket uppskattat, stort tack! Ni som av någon anledning ännu inte betalat årets medlemskap ber jag att göra det så snart som möjligt. Det besparar oss både arbete och kostnader för påminnelser. Ert medlemskap betyder väldigt mycket för Botaniska trädgården och innebär samtidigt en mängd fördelar.

Vi är mycket tacksamma för de fina erbjudanden och generösa rabatter våra sponsorer ger oss medlemmar! La Fleuriste är som ni ser ny sponsor för 2016.

Ta gärna del av senaste nytt från föreningen och trädgården genom att gå in på vår hemsida www.botaniskasvanner.se

Med vänliga hälsningar
Claes Grill, ordförande

Kära vänner!

Så blev det ändå en vinter. När detta skrivs kan jag från mitt kontor se ut över ett gnistrande vitt julkortslandskap med snötyngda grenar och strålande sol. Det är så vackert att det varken kan beskrivas eller riktigt fångas på bild. Helt underbart!

2016 kommer att bli ett spännande år för Botaniska, med allt det fantastiska som händer under Gothenburg Green World. Det kan ni läsa mer om på annan plats här i vänbrevet.

Samtidigt pågår planering inför framtiden. Något vi arbetar alltmer intensivt med är planering av nya växthus. Våra nuvarande växthus börjar åldras och är inte längre ändamålsenliga. De är inte energieffektiva och de erbjuder inte en bra tillgänglighet för alla våra besökare. För dem som sköter om växterna är det heller inte lättarbetat, det blir många tunga lyft och arbetsytorna är inte bra. Nya växthus erbjuder en fantastisk möjlighet att kunna förmedla både upplevelser och kunskap.

Just nu är vi mitt i det Internationella fröbyttet – International Seed Exchange.

Sedan 1600-talet har botaniska trädgårdar och institutioner världen över bytt fröer med varandra utan kostnad. Fröbyttet gör att vi ständigt kan utveckla och förnya våra samlingar. Det innebär också

att man kan säkerställa att det alltid finns ett levande material, någonstans i världen, av sådana arter som är särskilt angelägna att bevara. Botaniska beställer ca 1000 fröportioner om året, vi levererar betydligt fler. Vi är väldigt stolta över att kunna presentera en så eftertraktad frökatalog. Våra fröer är också kända för att ha en hög grobarhet. Det krävs många, många års vana för att kunna känna igen vilka frön som kan gro och vilka som inte gör det.

I år har vi så många andra aktiviteter att vi inte ordnat en

Orkidefrossa som vi i vanliga fall brukar ha så här års. Men våra många orkideer blommar lika fint och rikligt som vanligt så passa gärna på att komma hit i februari/mars och njut av prakten.

Förra året besökte mer än 630 000 personer trädgården. Det är ett fantastiskt resultat men vi kan ta emot många, många fler! Kom hit ofta och ta med alla vänner och bekanta!

Vi ses i trädgården!
Mari Källersjö

Foto: Agneta Green

Anna Lena Bondesson packar frö.

Foto: Claes Grill

Inbjudan

Förhandsvisning av Vild vår

Vild vår är Botaniska Trädgårdens hyllning till de vårblommande lök- och knölväxterna. Den mångfacetterade satsningen börjar i februari med en unik utställning i växthusen medan mängder av nyplanterad lök sakta vaknar ute i trädgården. Lökutställningen bjuder på blommande mångfald inom släktena krokus och pärlhyacinter, rariteter från trädgårdens vilda samlingar samt sydafrikanska skönheter som visas i en samutställning med Göteborgsbaserade La Fleuriste.

Botaniska trädgården vill visa sin uppskattning och tacksamhet till sin vänförening genom att ordna en exklusiv förhandsvisning av Vild vår för föreningens medlemmar och sponsorer.

Fredagen den 26/2

öppnar vi dörrarna till en kväll med visningar och trevligt umgänge. Mingel i personalbyggnaden Mässlingen med lättare förtäring i vårens tecken från de eminenta kockarna på Spira Food.

Mottagningen pågår löpande mellan kl. 17–20. Anmäl dig i tid, men kom när det passar. Från klockan 17 sker löpande visningar av lökutställningen i växthusen. Biljetter till visningarna hämtas i Mässlingen.

Ta en titt i vår nyrenoverade butik och håll utkik efter kvällens erbjudande! Uppe i Floras Rike förhandsvisar vi vårens fotoutställning #floralteteatete; en udda upplevelse signerad New York-baserade blomsterdesignern Joshua Werber.

Obs! begränsat antal platser! Obligatorisk föranmälan.

Vänföreningen bemannar Grindstugan för anmälningar 10, 15 och 16/2 kl. 10–15 på telefon 031-41 5940.

Glöm inte invigningen!

Vi som arbetar med året 2016 i trädgården hoppas att alla kommer på den officiella invigningen av både Vild vår och Gothenburg Green World på Botaniska, lördagen den 27/2.

Det blir en härlig dag med levande musik, god mat, invigningstal, visningar, familjeaktiviteter och inspelning till TV4's Äntligen Hemma!

Välkomna till den vilda våren 2016 på Botaniska.

GOTHENBURG GREEN WORLD 2016

Botaniskas gröna värld

Ett helt år av gröna upplevelser i Nordens främsta parker – det är vad Gothenburg Green World 2016 handlar om. Massor av programpunkter och fantastiska utställningar genom samtliga årstider.

Göteborgs botaniska trädgård, Gunnebo slott och trädgårdar i Mölndals stad, Trädgårdsföreningen med Park-och Natur i Göteborgs stad och Liseberg som bildar Göteborgs Lustgårdar samlar sig ännu en gång till en gemensam trädgårdsutställning.

– Vi samlas nu för att skapa ett trädgårdens "Hortikulturhuvudstadsår" under 2016, säger Cecilia Liljedahl, projektledare för Gothenburg Green World.

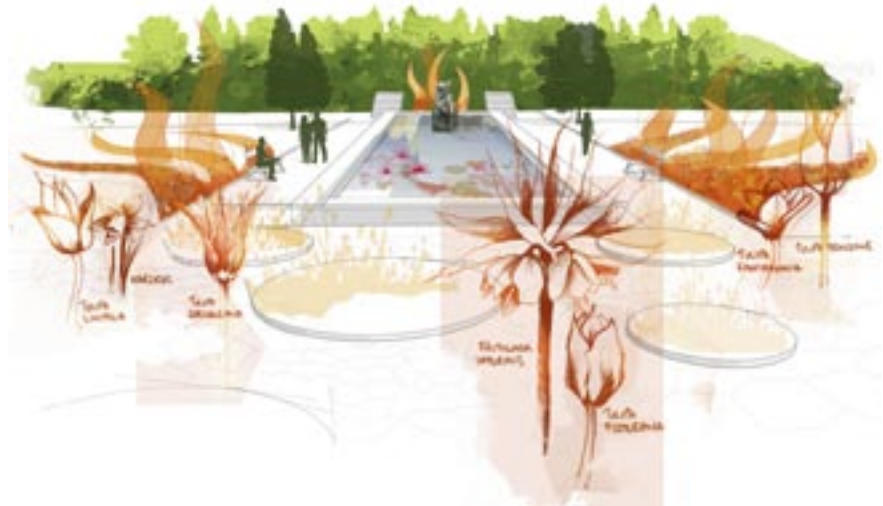
Denna gång kommer parkerna att visa upp sig under ett helt år, det vill säga under alla årets säsonger. Trädgården innehåller många skiftningar och varje årstid bjuder på sina favoriter.

Vild vår

Det är i Botaniska startskottet går. Redan 27 februari firas våren i det gröna Göteborg med en stor invigning av Gothenburg Green World och "Vild vår" i Botaniska när dörrarna slås upp för den exklusiva samling av lök- och knölväxter som finns i Botaniska. Ända sedan trädgården öppnade 1923 har personalen samlat dessa växter i olika delar av världen, och idag anses den som en av världens främsta.

Under Gothenburg Green

World kommer Botaniska att under våren ställa ut sina unika samlingar av bland annat krokus och pärlhyacinter och exponera blommande exemplar ur samlingarna som annars inte är tillgängliga för allmänheten. Utställningen vill locka besökaren att gå nära och se detaljerna, att se varje blomma som ett av naturens konstverk där kronbladens mönster och färger bryter av mot ståndare, pistiller och bladverk.

Men utställningen "Vild vår" i växthusen är bara början. Om uttrycket där är minimalistiskt är det som väntar ute i parken mer storslaget. När våren anlant möter 200 000 blommande lökväxter besökaren. I entrépartiet i form av en präriebrand av blommande tulpaner och längre upp i trädgården flyter en vårflod i blått.

Det genomgående temat i Botaniska under 2016 är det vilda, för alla växter i trädgårdens samlingar med 16 000 olika växtarter kommer ju från den vilda naturen.

Barnens Botaniska

Under 2016 finns naturligtvis också ett starkt fokus på barnen. Botaniska arbetar sedan många år med skolbarn i alla åldrar men 2016 börjar Barnens Botaniska ta form på den nuvarande lekytan. Här ska bar-

nen på ett lekfullt sätt kunna förstå hur jorden har utvecklats från tidernas begynnelse till idag. Under sommaren hjälper barnen Botaniskas personal att göra färdigt platsen som ligger i anslutning till skolträdgården. Var med och bygg under invigningshelgen, den 29 maj flätar vi pil, sår slingrande bönor och annat skoj.

Vandra i det vilda

Under sommaren 2016 invigs en hittills relativt outnyttjad del av Botaniska – Smithska dalen. Här arbetas nu för fullt med att skapa en spännande, skogslik miljö som känns vild men är noga genomtänkt. Nya stigar anläggs, stentrappor byggs, klipphällar friläggs, växter planteras och framförallt – här byggs en utsiktsplats där man

kan pausa bland trädtopparna och blicka ut över trädgården. Här presenteras också verk av två internationella land-art konstnärer i samarbete med skulpturparken Arte Sella, Italien. Invigning och vernissage 2 juli.

Foto Jenny Nilsson

Anders Stålhand studerar lökarna inför Vild vår

Under året bjuds också på en rad utställningar, konstillalationer och temadagar. Botaniskas chefsträdgårdsmästare Anders Stålhand och hans team har bråda dagar just nu:

– Det är sjukt mycket att göra under en så stor satsning som Gothenburg Green World men också väldigt roligt att få vara med och sätta Göteborg och regionen på världens trädgårdskarta – igen.

Tre frågor ...

... till Anders Stålhand som nu arbetat i Botaniska ett drygt år:

1. Apropå på årets tema "Vild vår". Vad betyder det vilda i en trädgård för dig?

– För mig är de vilda elementen i trädgården som gör den spännande, de ursprungliga formerna, växterna som sprider sig eller dyker upp på oväntade platser och våra svenska växter som är för fina för att vara ogräs.

2. Vilka av dina favoritplatser i Botaniska vill du lyfta fram?

– Smithska har blivit fantastiskt fint under det här året som gått och kontrasten som en tur upp på Håberget ger gör att upplevelsen av resten av våra miljöer blir så mycket starkare!

3. Några exempel på de mest undervärderade växter i trädgården enligt dig?

– Aronia-arter som inte bara har vackert bladverk sommar och vår utan blomning, höstfärg och fina bär. Eller varför inte alla makalöst vackra fingerborgsblommor som till exempel brun fingerborgsblomma *Digitalis Ferruginea*, vars små blommor har väldigt vackra brunvita teckningar.

Missa inte ...

I år erbjuder Botaniska, som ni ser i bifogade årsprogram, ett stort antal heldagar fullmatade med spännande programpunkter!

Vi bad Agneta Green, Botaniska trädgårdens kommunikatör sedan 9 år, om ett urval programpunkter under vår och sommar som ingen får missa.

Här är hennes rekommendationer:

Februari 27: Startskottet går för *Gothenburg Green World* och *Vild vår*.

April 3: *Vild vår!* Total lökfrossa.

April 24: Dags för årets *Hanami* – vår populära körsbärspicknick.

Maj 29: *Barnens Botaniska* – vi bygger tillsammans. Utställningen om fladdermöss öppnar.

Juli 2: *Vandra i det vilda*. Invigning och presentation av de internationella konstverken i trädgården.

Augusti 6: *Örtens dag* – kryddor, örter och magi.

September 18: *Höstens skafferi* – En kulinarisk superdag i Botaniska!

Vi frågade också Agneta vilka favoritplatser i Botaniska hon ville lyfta fram.

Mina favoritplatser är Klippträdgården och Smithska dalen. Tropikhuset när det är kallt ...

Foto: Eva S. Andersson

Årets resor

Två av årets Sverigeresor har nu fått detaljerade program. Till båda resorna har vi glädjen att åter välkomna Magnus Neundorf som botanisk ciceron. Första anmälningdatum är fredag 12 februari. OBS! Även om du tidigare anmält intresse så behöver ”riktig” anmälan göras.

Kinnekulle-resa

Kinnekulle är som alltid ett lika populärt resmål och därför har vi satt in en extra dagstur. Det går alltså att välja mellan den 9 och den 14 juni. Paketpris per person vid minst 30 betalande 1 160 kr.

Program i korthet:

08.00 Start från Shell-macken under Götaälvbron

09.30 Fika på konditori Nordpolen i Vara.

Vidare på E20 till Jung och därifrån på mindre vägar.

Första stopp på Kinnekulle blir i Hjalmsäter vid guckuslokalen. Därefter tar vi en titt på Munkängarna vid Råbäck.

12.00 Lunch på Hellekis Trädgårdscafé och kök.

Efter lunch en kort titt på Skanskas gamla jättestora kalkstensbrott ovanför Råbäck. Vidare under eftermiddagen besöker vi Österplana hed och vall, ett miniallvar med många exklusiva växter.

Därefter tittar vi på hällristningarna på sandstenshällar vid Lilla Flyhov. Hällristningar är mycket ovanliga i Skaraborg.

Ca 15 Kaffepaus vid bussen.

Vi avslutar med att titta på Skälvums lilla vackra medeltidskyrka – en ren A-kyrka byggd i kvadersandsten.

Ca 19.30 Hemma vid Nils Ericsonsplatsen.

Sista anmälningdatum är 4 maj.

Vättern och Omberg

En lite längre tur med tre upplevelserika dagar gör vi till Vättern och Omberg, den 25–27 juli.

Paketpris per person vid minst 30 betalande 5 295 kr.

Program i korthet:

Måndag 25 juli

09.00 Start från Shell-macken under Götaälvbron

Ca 10.30 I närheten av Bott-

naryd kan vi beundra den 600 år gamla Prostatallen och ta en ”bussfika”.

11.00 Besök på Tage Andersens Gunillaberg, ett kulturcentrum som är ett allkonstverk. Här äter vi lunch.

13.00 Besök på Rosariet där du hittar mängder av rosor men också exotiska träd och plantering med perenner.

14.00 Färden fortsätter norrut mot Gränna och utmed den vackra vägen längs Vättern.

Fika i hamnen.

Ca 15 Med färja mot Visingsö och vi har bussen med ombord.

Vi kommer att bo på Visingsö hotell och konferens. Tvårätters middag på kvällen.

Tisdag 26 juli

Ca 08.45 Efter frukost färja tillbaka mot Gränna och vidare norrut

10.00 Stopp vid Tåkerns Vandrarhem och Café där det serveras kaffe/te med hembakt kaffebröd och härlig utsikt mot fågelsjön Tåkern.

10.45 Nästa stopp blir Naturum Tåkern där personalen ger en kort guidning och vi har möjlighet att ta del av den fina utställning, promenera på Prinsessan Estelles stig och njuta av fågellivet.

12.00 Vi möter vår specialguide vid Rökstenen.

13.30 Vällagad lunch på ekologiska och närodlatade produkter på anrika Ombergs Turisthotell.

15.30 Sista stopp för dagen gör vi på Ellen Keys strand där vi får en timmas guidning innan avresa.

16.30 Slut på en intensiv rundtur i Östergötland åker vi nu mot vår övernattnings.

Vi bor på Vadstena Folkhögskola där vi även äter middag.

Onsdag 27 juli

09.00 Avresa söderut efter frukost.

09.45 Vi stannar i Kråkeryd.

På Visingsö kan vi vandra i Sveriges största sammanhängande ekskog.

Ca 10.45 Stopp vid Röttle by där vi får veta lite mer om byn och dess historia. Bussfika.

11.00 Fortsatt färd söderut.

Ca 12.30 Lunch på Gyllene Uttern med utsikt över Vättern.

Ca 13.45 Fortsatt färd mot Göteborg men på vägen gör vi stopp vid Rångedala plantskola. Här har ni möjlighet att handla av deras fina sortiment.

Ca 17.30 Hemma vid Nils Ericsonsplatsen.

Sista anmälningsdatum är 10 juni.

Den planerade ö-luffen i Göteborgs skärgård ber vi att få återkomma till lite längre fram.

Detaljerade program finns på www.botaniskasvanner.se, under Resor. I programmen finns länkar med "läs-mer" information om utflyktsmål, sevärdheter och hotell. Anmälningar och frågor skickas till Lena Ohlsson, info@lenaproducton.se

Välkomna till spännande upplevelser med Vännerna 2016.

Hoppas vi ses!

Camilla Danielsson, för Resegruppen

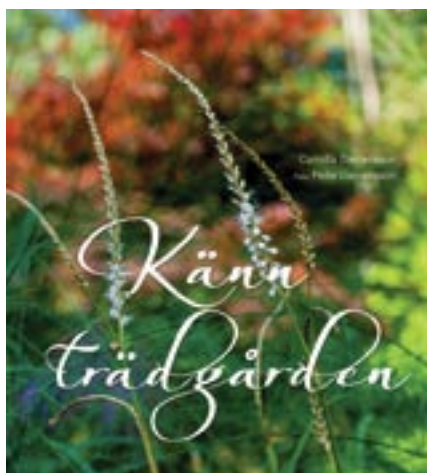

Bild: Pelle Danielsson

Ny bok i mars!

Snart är boken om Göteborgs botaniska trädgård som inspirations- och kunskapskälla klar. Känn trädgården handlar

om att öppna sina sinnen för all skönhet som finns i naturen och de offentliga rummen, att hitta sin egen idé och använda känslan som kompass när man utvecklar sin trädgård. I boken får du följa hur författaren Camilla Danielssons trädgård och dess sex olika rum vuxit fram utifrån en trädgårdsidé om färg, form och doft. Proffsen från Göteborgs botaniska trädgård belyser och fördjupar med sina rika kunskaper om växter, odling och gestaltning.

Från den 18 mars finns boken till försäljning i Botaniskas butik. Läs mer på www.känn-trädgården.se

Foto: Eva S. Andersson

Dionysia

– en odlares utmaning

Trädgårdsmästare Marika Irvine visar bilder och berättar hur hon får de känsliga dionysosvivorna att trivas så långt hemifrån; något som kräver både kunskap och uppfinningsrikedom.

Plats: Växthuset.

Tid: 14 februari kl. 13–14.

Gratis för medlemmar men hämta biljett i förväg i Butiken!

Föranmälan till 010 473 77 77 (tryck 2 efter meddelandet för att komma till butiken).

Dionysosvivor är små kuddformiga släktingar till våra gullvivor. I naturen lever de isolerade på lodräta kalkstensklippor i höga bergsområden, framför allt i Iran, Afghanistan och

Turkiet. Varje vårvinter byter kuddarna färg till gult eller lila när de översållas av blommor.

Dionysia-samlingen i Botaniska finns i en stängd avdelning av våra växthus och fungerar som en levande genbank. Ta chansen och följ med på en visning. Läs mer om våra dionysosvivor

Mer om Marika Irvine ...

Hon berättar att hon idag är ansvarig för förökningsavdelningen i Botaniska och där måste varje växt behandlas som en individ med sitt specifika behov.

Det krävs en ständig uppmärksamhet och man måste hålla ögonen på detaljer och aldrig ta någonting för givet, säger Marika och berättar att Botaniskas hortikulturelle intendent Henrik Zetterlund, som byggt upp avdelningen, ger henne ansvaret men finns alltid där som stöd. Hon är också omgiven av ett team medarbetare med långvarig erfarenhet och expertkunskap inom området.

Som ansvarig för förökningen arbetar Marika bland annat med Botanikas stora och unika samling av lök- och knölväxter och samlingen av de svårödlade kuddvivorna Dionysia. Under Gothenburg Green World kommer Botaniska att ställa ut sina unika samlingar av bland annat krokus och pärlhyacinter.

Läs hela intervjun på Botanisk trädgårdens hemsida:

<http://www.gothenburggreen-world.com/tradgardsmastarna>

Ett stort tack till er alla!

*2015 års generösa bidrag
från er vänner har använts till
att skapa en "Vild vandring" genom Smithska dalen
med nya utsiktsplatser och spännande stigar, och till att
skapa en ny yta för barn: Barnens Botaniska.*

*Båda satsningarna är en del i arbetet inför Gothenburg Green World,
men de är permanenta anläggningar som kommer
att finnas kvar under lång tid. Arbetet kommer
att färdigställas under 2016.*

*Mari Källersjö
Botaniska trädgården*

La Fleuriste

ART FLORAL DEPUIS 1912

*La Fleuriste ny partner till
Vännerna!*

Vi är mycket glada över att La Fleuriste vill vara "sponsor" och samarbetspartner till Botaniskas Vänner under 2016! La Fleuriste erbjuder 10 % på ordinarie sortiment och priser mot uppvisande av medlemskort 2016.

La Fleuriste är en av Göteborgs äldsta och anrika blomterbutiker och har levererat

blommor till göteborgarna i över hundra år.

Blomsterhandeln fanns med från det att fastigheten Aschebergsgatan 17 uppfördes 1912 och är fortfarande belägen på denna adress. Från 1950 drev Folke Bengtsson rörelsen.

Johan Bengtsson, som 1996 tog över efter sin far Folke Bengtsson, driver den vidare

med hjälp av floristerna Andrea Florencé Nyström och Malin Svahn. Under tidens gång har "hörnet" utökats och butiken blivit större.

Läs mer på deras hemsida <http://www.lafleuriste.se> eller/ och följ dem på deras Instagram konto [instagram.com/lafleuriste](https://www.instagram.com/lafleuriste).

På vår hemsida kan ni läsa mer om våra sponsorer. För aktuellt utbud, aktiviteter, medlemsrabatt och öppettider se under "Samarbetspartner" på www.botaniskasvanner.se

Vi uppmuntrar våra medlemmar att utnyttja era rabatter för inköp under hela året. Och snart är våren här! Glöm inte att visa medlemskortet i kassan före inköp!

